
Ievadam

Par

“Latvijas Lauku ilgtermiņa attīstības stratēģijas”
izstrādes uzsākšanu

Kādas būtu Jūsu atbildes, ja auditorija uzdotu šādus jautājumus:

1. Vai mums Latvijā ir Lauksaimniecības attīstības stratēģija?
2. Vai mums Latvijā ir Lauku attīstības stratēģija?

Kādas būtu Jūsu atbildes, ja auditorija uzdotu šādus jautājumus:

- Ja Jūsu atbilde uz 1. jautājumu
 1. ir “jā” - kādi ir?
 2. ir “nē” – ko Jūs piedāvātu?
- 3. Lauksaimniecības attīstības stratēģijā noteiktie mērķi (ne vairāk par 3)
- 4. Valsts politikas galvenie pasākumi (darbības) izvirzīto lauksaimniecības attīstības stratēģisko mērķu sasniegšanai
- 5. Galvenie risināmie jautājumi (problēmas) izvirzīto lauksaimniecības attīstības stratēģisko mērķu sasniegšanai?
- 6. Lauksaimniecības stratēģijas objekts (aptvertās lietas – ne vairāk par 3)

Kādas būtu Jūsu atbildes, ja auditorija uzdotu šādus jautājumus:

- Ja Jūsu atbilde uz 2. jautājumu
 1. ir “jā” - kādi ir?
 2. ir “nē” – ko Jūs piedāvātu?:
- 7. Lauku attīstības stratēģiskie mērķi
- 8. Valsts politikas galvenie pasākumi (darbības) izvirzāmo lauku attīstības stratēģisko mērķu sasniegšanai?
- 9. Galvenie risināmie jautājumi (problēmas) izvirzīto lauksaimniecības attīstības stratēģisko mērķu sasniegšanai?
- 10. Lauku attīstības stratēģijas objekts (aptvertās lietas)

Atgādnei...

- Stratēģija
 - **Stratēģija – izvēlēto darbību plāns kāda mērķa sasniegšanai.** Cēlies no grieķu vārda *stratēgos*, vienkāršotā tulkojumā – “vispārējs”
 - plānošanas dokuments, viens no plānu veidiem
- Plāna nepieciešamie atribūti
 - Mērķi
 - Pasākumi
 - Izmantojamie resursi
- Dažkārt arī mazāk apzinātie, tomēr - nepieciešamie – sekmīga plāna (īpaši – stratēģiskā) plāna - atribūti
 - Iesaistīto akcepts plānam (pieņemšana izpildei)
 - Izpratne
 - un vispirms – informētība

Atgādnei. Ir tāds MK apstiprināts dokuments LASP 2007-2013.gadam

- Latvijas lauku attīstības stratēģijas virsmērķis ir „**pārticis cilvēks ilgtspējīgi apdzīvotos Latvijas laukos**”.
- **Četri darbības virzieni**, kas izriet no situācijas novērtējuma:
 - Lauku cilvēka spēju attīstība;
 - No darba gūto ienākumu vairošana laukos;
 - Lauku dabas resursu ilgtspējīga apsaimniekošana;
 - Lauku dzīves telpas attīstība.

Atgādnei: no LASP. Izraksts no situācijas raksturojuma izrietošo vajadzību kopsavilkuma sadaļā “Latvijas stratēģija un prioritātes”

- 1. Lauku iedzīvotāju ienākumu paaugstināšana:
 - a) paaugstinot ekonomisko aktivitāti mazāk labvēlīgos reģionos;
 - b) paaugstinot darbaspēka efektivitāti;
 - c) radot jaunas darbavietas papildus lauksaimniecības un meža nozarēm;
 - d) uzlabojot cilvēku zināšanas un prasmes, sekmējot viņu spēju adaptēties citām nodarbēm;
 - e) attīstot augstākas pievienotās vērtības produktu ražošanu, **koksnes pirmapstrādes efektivitātes paaugstināšana**;
 - f) mazefektīvo pašpatēriņa saimniecību ekonomiskās labklājības paaugstināšana, **veicinot to saimniekošanas apjomu izaugsmi un pārprofilēšanos**;
 - g) attīstot tūrisma infrastruktūru un aprīkojumu, kā arī paaugstinot pakalpojumu līmeni tūristu mītnēs.
- 2. Augsti kvalificētu darbinieku pieejamība lauku komersantiem.
- 3. Lauku infrastruktūras attīstība komercaktivitāšu un sociālās vides uzlabošanai.

Atgādnei Lauku attīstības stratēģijas īstenošana

- Ieviešanas pamatinstruments – LAP
- Teorētiski – arī:
 - Citi struktūrfondi
 - Citas politikas
 - Citi valsts atbalsta un regulējošie instrumenti

Izziņai: LAP finanšu iespēju sadalījuma evolūcija 2 gadu laikā – 1.ass

Pasākums / Ass	Finansējums		SAMAZINAJUMS 2010/200	
	Sabiedriskais	Kopējais	Sabiedrisk.	Kopējais
111 Arodapmācības un informācijas pasākumi	1205445	1205445	88%	88%
112 Atbalsts jaunieiem lauksaimniekiem	10598642	11248303	59%	65%
113 Priekšlaicīga pensionēšanās	28853942	28853942	39%	39%
114 Konsultāciju pakalpojumu izmantošana	7424	12374	100%	100%
115 Apsaimniekošanas, atbalsta un konsultāciju pakalpojumu	0	0	0%	0%
121 Lauku saimniecību modernizācija	265870960	664677402	17%	17%
122 Mežu ekonomiskās vērtības uzlabošana	45985759	91971518	-1%	-1%
123 Lauksaimniecības un mežsaimniecības produktu	77484313	193710783	2%	2%
124 Jaunie produkti, procesi un tehnoloģijas	0	0	0%	0%
125 Infrastruktūra, kas attiecas uz lauksaimniecības un	30229708	75574271	11%	11%
126 Dabas postījumu novēršana / atjaunošana	0	0	0%	0%
131 To standartu ievērošana, kas pamatojas uz Kopienas	7561933	7561933	-656%	-656%
132 Lauksaimnieku piedalīšanās pārtikas kvalitātes shēmās	0	0	0%	0%
133 informācijas un reklāmas aktivitātes	0	0	0%	0%
141 Daļēji naturālo saimniecību pārstrukturizācija	21991817	21991817	66%	66%
142 Ražotāju grupas	1375726	1375726	84%	84%
1. ass kopā. Konkurētspēja	472176382	1069119926	27%	21%

Izziņai: LAP finanšu iespēju sadalījuma evolūcija 2 gadu laikā – 2.ass

Pasākums / Ass	Finansējums		SAMAZINAJUMS 2010/200	
	Sabiedriskais	Kopējais	Sabiedrisk.	Kopējais
212 Maksājumi par nelabvēlīgiem apstākļiem citās teritorijās	236528746	236528746	-72%	-72%
213 Natura 2000 maksājumi un maksājumi, kas saistīti ar	13117647	13117647	-2%	-2%
214 Agrovides maksājumi	229252512	229252512	-43%	-43%
215 Dzīvnieku labturības maksājumi	0	0	0%	0%
216 Neienesīgās investīcijas lauksaimniecībā	0	0	0%	0%
221 Lauksaimniecības zemes pirmreizēja apmežošana	0	0	0%	0%
222 Agromežu sistēmas uz lauksaimniecības zemes	0	0	0%	0%
223 Nelauksaimniecības zemes pirmreizēja apmežošana	12581681	12581681	22%	22%
224 Natura 2000 maksājumi mežiem	15352529	15352529	31%	31%
225 Meža vides maksājumi	0	0	0%	0%
226 Mežsaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un	11367554	11367554	30%	30%
227 Neienesīgās investīcijas mežos	0	0	0%	0%
2. ass kopā. Vides un lauku ainavas uzlabošana	518200668	518200668	-42%	-42%

Izziņai: LAP finanšu iespēju sadalījuma evolūcija 2 gadu laikā – 3.ass

Pasākums / Ass	Finansējums		SAMAZINAJUMS 2010/2009	
	Sabiedriskais	Kopējais	Sabiedrisk.	Kopējais
311 Nelauksaimniecisku aktivitāšu dažādošana	0	0	0%	0%
312 Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai	130660173	326650432	-3%	-3%
313 Tūrisma aktivitāšu veicināšana	11783136	29457839	55%	55%
321 Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem	93698069	124930759	0%	0%
322 Ciematu atjaunošana un attīstība	0	0	0%	0%
323 Lauku mantojuma saglabāšana un atjaunošana	1763484	2351312	86%	86%
331 Apmācība un informācija	0	0	0%	0%
341 Prasmju ieguve, aktivizēšanas pasākumi un	0	0	0%	0%
3. ass kopā. Dažādošana un dzīves kvalitāte	237904861	483390341	8%	8%
411 Konkurētspēja	4 685 596	11713990	0%	0%
412 Vietējo stratēģiju īstenošana	0	0	0%	0%
413 Dzīves kvalitāte / dažādošana	18742387	24989849	0%	0%
421 Sadarbība	3253887	3253887	0%	0%
431 Tekošās izmaksas, prasmju apguve, īstenošana	5856996	5856996	0%	0%
4. ass kopā. Leader	32538865	45814721	0%	0%
511. Tehniskā palīdzība	55637275	55637275	0%	0%
PAVISAM KOPĀ	1218784502	2043151226	10%	13%

Atgādnei – LAP stratēģija (esošā, 6. redakcija)

1. ass. Lauksaimniecības un mežsaimniecības sektora konkurētspējas veicināšana

- Ražošanas un pārstrādes tehnoloģiskā attīstība, pārstrukturēšana,
 - 1) veicinot **pētniecības jaunāko atziņu ieviešanu jaunu produktu un tehnoloģiju attīstībā** augstas kvalitātes produktu iegūšanai ar augstu pievienoto vērtību no vietējām saražotajām izejvielām;
 - 2).... **resursus taupošu, vairākkārtēju izmantošanu veicinošu un dabai kaitīgo izmešu apjomu mazinošu ražošanas tehnoloģiju ieviešana**, īpaši dzīvnieku izcelsmes produkcijas ražošanas ķēdēs un neatjaunojamu vai grūti atjaunojamu dabas resursu patēriņā – īpaši ūdens un enerģijas;
 - 3) īpaši veicinot tādu **investīciju projektu īstenošanu, kuri sniedz atdevi ilgākā laika posmā**;
 - 4) ... **ārējo tirgu apgūšanas kompetenču paaugstināšanai**, īpaši produktiem ar augstāku pievienoto vērtību;
 - 5) atbalstot **biomasas ražošanu enerģijai un nepārtikas rūpniecībai**;
 - 6) veicinot **daļēji naturālo saimniecību pārstrukturizāciju** par uzņēmumiem, kas orientēti uz tirgu;
 - 7) atbalstot **jaunos zemniekus un gadus vecāku cilvēku pārvaldītu saimniecību nodošanu jaunāku saimnieku pārvaldījumā**;
 - 8) palielinot **mežu ekonomisko vērtību un uzlabojot meža zemes infrastruktūru**.
- Investīcijas lauksaimniecības **uzņēmumu vides infrastruktūras** uzlabošanā.
-
- Lauksaimniecībā un mežsaimniecībā strādājošo **zināšanu un prasmju vairošana**, kas **ietvers**:
 1. 1) Lauksaimniecības un mežsaimniecības uzņēmumos **strādājošo prasmju apguve darbam ar moderno tehnoloģiju**, izmantošana pievienotās vērtības palielināšanā;
 2. 2) Lauksaimniecības un mežsaimniecības **uzņēmumu vadītāju zināšanu uzlabošana par uzņēmumu vadību**;
 3. 3) **Lauksaimniecības konsultāciju pakalpojumu attīstība**;
 4. 4) **Mežsaimniecības konsultāciju pakalpojumu radīšana un attīstība**;
 5. 5) **Arodapmācības un informācijas pasākumi** lauksaimniecībā un mežsaimniecībā.
- **Ražotāju grupu attīstība (kooperācija)**, lai uzlabotu atsevišķo lauksaimniecības uzņēmumu konkurētspēju, nepieciešams atbalstīt ražotāju grupas, kuru mērķis ir savu ražošanas izmaksu samazināšana un ienākumu palielināšana un stabilizēšana.

Atgādnei - Programmas stratēģija

3. ass. Lauku dzīves kvalitātes un ekonomikas dažādošanas veicināšana

- **Uzņēmējdarbības dažādošana un attīstība lauku teritorijās**
 - Atbalstīt **neluksaimnieciskās komercdarbības uzsākšanu un attīstību mikrouzņēmumos, īpaši** saimniecībās, kuras lauksaimniecisko darbību nomaina ar cita veida ražošanu, **prioritāri atbalstot neluksaimniecisko komercdarbību lauku teritorijās.**
 - **Lauku tūrismā atbalstīt** tādas mikrouzņēmumu aktivitātes, kas ir saskaņotas ar vietējām stratēģijām, īpaši veicot ieguldījumus tādu lauku tūrisma aktivitāšu attīstībā, kuru mērķis ir saglabāt un tālāk attīstīt lauksaimniecības un kultūrvēsturisko mantojumu lauku teritorijā. Esošajās maza izmēra mītnēs uzlabot viesu telpu un pakalpojumu kvalitāti, veicināt aktivitāšu daudzveidību.
- **Lauku infrastruktūras uzlabošana**
 - Atbalstīt lauku teritorijās esošo ceļu, ielu un pievadceļu būvniecību vai rekonstrukciju.
 - Izveidot un uzlabot vietējo iniciatīvas grupu pulcēšanās vietas un atbalstīt tādas aktivitātes, kuru mērķis ir lauku iedzīvotāju komercdarbības uzsākšana, biznesa projektu sagatavošana un atbilstoša apmācība; pamatpakalpojumu pieejamība.
 - Atbalstīt nelielu ar lauksaimniecību un mežsaimniecību saistīto kultūrvēsturisko objektu atjaunošanu lauku teritorijā.
 - Atbalstīt apsaimniekošanas un aizsardzības plānu izstrādi NATURA 2000 teritorijās.
- **Atbalsts pamatpakalpojumiem ekonomikai un iedzīvotājiem**, ieskaitot kultūras un atpūtas aktivitātes attiecībā uz teritorijas daļu, kurā tiek īstenota vietējās rīcības grupas vietējās attīstības stratēģija un ar to saistītas maza apjoma infrastruktūras izveide, t.sk. jauna būvniecība un rekonstrukcija.
 - **Pakalpojumu kvalitātes uzlabošana un to pieejamība lauku iedzīvotājiem.**
 - ~~Atbalsts sabiedriskajām aktivitātēm un atbilstošajai maza apjoma infrastruktūrai, kas veicina~~ vērtības pievienošanu vietējo ražotāju produktiem, iespējami labāku dabas un/vai kultūras resursu aizsardzību, informācijas tehnoloģiju (IT) izmantošanu.

Daži jautājumi...

- Varbūt šī jau ir mērķtiecīga lauksaimniecības un lauku attīstības stratēģija (politika)
 - Valsts
 - Kādas partijas – konkrēti - ZZS
 - Lauksaimnieku NVO
 - Lauku iedzīvotāju
 - Kādas (kura????) citas (-u) personu
- Vai mums vajag citu (jaunu):
 - lauksaimniecības ilgtspējīgas attīstības stratēģiju?
 - lauku ilgtspējīgas attīstības stratēģiju?

